

АНОТАЦІЇ

Ганна Калиниченко
ЄВРОМАЙДАН В УКРАЇНІ:

ОГЛЯД ІНФОРМАТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МЕРЕЖІ FACEBOOK
(ЛИСТОПАД 2013 — ЛЮТИЙ 2014 рр.)

У даній статті подається спроба аналізу соціальної мережі Facebook як інформативного джерела щодо подій Євромайдану. Наголошено на його значущості та специфіці використання. Пропонується класифікація ресурсів «промайданівського» спрямування та піднімається питання збирання, фіксації, візуалізації, збереження та запровадження перспективних методів дослідження та «розвіртуалізації» інформації цього нового джерела.

Ключові слова: Євромайдан, Facebook, Інтернет, соціальна мережа, групи, блог, історичне джерело, електронне джерело, електронні ресурси, візуалізація, «розвіртуалізація», інформація, скріншот, пост.

Юркова Оксана

FACEBOOK ЯК НОВИЙ ТИП ІСТОРИЧНОГО ДЖЕРЕЛА:
СПРОБА ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ
АРХІВУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ

У статті розглядається питання про соціальну мережу Facebook як новий тип історичного джерела. Авторка на прикладах докладно висвітлює його особливості, а також пропонує розроблену нею методику фіксації, архівації та опису цього електронного джерела.

Ключові слова: Facebook, соціальна мережа, джерело.

Тимофій Брік

СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ОНЛАЙНОВИХ ДЖЕРЕЛ
НА ПРИКЛАДІ FACEBOOK-СТОРІНКИ «ЄВРОМАЙДАН»
(ЛИСТОПАД 2013 — ТРАВЕНЬ 2014 рр.)

Онлайн соціальні мережі привертають увагу багатьох вчених. Історики визнають, що Facebook та інші онлайн ресурси є історичними джерелами. Профілі Facebook, а також сторінки та групи пропонують багато можливостей для зберігання і розповсюдження інформації, включаючи відео, фото, події та письмові повідомлення. Крім того, поширення інформації може бути простежено через реакцію читачів (shares, comments, likes). Facebook ставить нові виклики перед істориками з точки зору збору даних, їх зберігання, а також подальшої концептуалізації та аналізу. Ця стаття є прикладом того, як дані Facebook можуть бути зібрані та проаналізовані кількісно за допомогою

простих статистичних процедур і методів мережевого аналізу. Для цього була зібрана база даних, яка включає 27458 записів і 946776 коментарів, написаних у період з листопада 2013 по травень 2014 на сторінці Facebook «ЄвроМайдан». Дослідження показує, що інтенсивне спілкування між онлайн активістами виникло після закінчення революції, коли загальна величина повідомлень різко скоротилася. Для того щоб оцінити, якою мірою соціальні зв'язки між онлайн активістами були стійкими необхідно провести додаткові дослідження.

Ключові слова: мережевий аналіз, онлайн джерела, Facebook, ЄвроМайдан.

Сергій Куценко
МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ
У ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЇВ УКРАЇНИ

У статті розглянуто питання використання популярних соціальних мереж у музейній діяльності. Обґрунтовано переваги застосування можливостей соціальних мереж музеями у своїй науково-дослідній та просвітительській роботі та аналізуються їх недоліки. Досліджено ступінь інтеграції українських музеїв в популярні соціальні мережі — «ВКонтакте», «Однокласники», Facebook і мікроблог Twitter.

Ключові слова: музей, комунікація, соціальна мережа, інформаційні технології.

Георгій Папакін
ДОСВІД ЕЛЕКТРОННОЇ ПУБЛІКАЦІЇ ІСТОРИЧНИХ ДЖЕРЕЛ В США
ТА ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ: КОРОТКИЙ ОГЛЯД (1971–2010)

Проаналізовано майже 40-річний досвід здійснення електронних джерельних публікацій у західному світі, названі основні наукові проекти презентації електронних форм видань пам'яток — «Оксфордського текстового архіву», «Проекту Гутенберга» початку 1970-х років, ARTFL (1980-ті), «Історичного текстового архіву» 1990-х, «Академія давніх текстів» 2000-х та ін. Показані основні відмінності між концепціями даних ресурсів, технічними параметрами відтворення текстів джерел, можливості здійснення пошукової роботи. Основний висновок — згаданими електронними ресурсами в основному використана концепція «бібліотеки відкритого доступу», внаслідок чого опублікована незначна кількість історичних джерел, відсутні спеціальні електронні археографічні проекти, що відповідали б потребам наукових досліджень у різних галузях знання.

Ключові слова: електронна публікація джерел, оцифрування джерел, «відкритий текстовий архів», ТХТ, система пошуку інформації.

**Ірина Корчемна, Катерина Лобузінa,
Світлана Сохань, Марина Філіпович**
**СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ ОСОБОВИХ АРХІВНИХ
ФОНДІВ ІНСТИТУТУ РУКОПISУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ
УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Розглядаються питання створення і особливості інтегрованої бази даних «Рукописний фонд Інституту рукопису НБУВ» на засадах поєднання рівнів опису (фонд, група, документ) та функції (комплектування, облік, зберігання та використання документів), яка може бути поширеної на всю практику рукописної діяльності бібліотек та архівних установ.

Ключові слова: рукописний фонд бібліотеки, база даних на особові фонди, електронні ресурси бібліотек.

Лариса Пономаренко
**ЕЛЕКТРОННІ БІБЛІОГРАФІЧНІ РЕСУРСИ ДЕРЖАВНОЇ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО У ФОРМУВАННІ
НАЦІОНАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ**

У статті проаналізовано змістові та жанрові особливості електронних бібліографічних ресурсів Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського, доступ до яких надається віддаленим користувачам через веб-портал зазначеної бібліотеки, розглянуто можливість їхньої інтеграції.

Ключові слова: електронні бібліографічні ресурси, бібліотечно-каталожні електронні посібники, науково-допоміжні бібліографічні покажчики, рекомендаційні покажчики, біобібліографічні посібники, інформаційно-бібліографічний ресурс, науково-педагогічна електронна бібліотека, вебліографія, віртуальна бібліографічна довідка, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.

Катерина Лобузінa
**ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНІ БАЗИ ЗНАНЬ БІБЛІОТЕК
ЯК ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Публікацію присвячено проблемам формування бібліотеками проблемно-орієнтованих баз знань. Окреслено коло питань, пов'язаних зі створенням складних інтелектуальних соціогуманітарних інформаційних продуктів. Розглянуто основні завдання побудови електронної бібліотеки «Цифрова українка» та її структурних елементів. Запропоновано шляхи створення розподіленого реєстру видань та цифрових ресурсів українки.

Ключові слова: соціогуманітарні бази знань, когнітологія, цифрова українка, проблемно-орієнтовані електронні бібліотеки.

Наталія Стронська

**ТРАДИЦІЙНІ І НОВІТНІ СТАНДАРТИ ВІДБОРУ
ТА ОПИСУ ЕЛЕКТРОННИХ БІБЛІОГРАФІЧНИХ РЕСУРСІВ
ДЛЯ БАЗИ ДАНИХ «УКРАЇНСЬКА БІБЛІОГРАФІЯ В ОСОБАХ»**

Стаття містить інформацію про створення біобібліографічного ресурсу українських учених, які працювали в галузі української бібліографії, розглядаються питання наукового опису бібліографічних електронних ресурсів та інформаційних джерел Інтернету — електронної бібліографії, з допомогою національних та міжнародних правил та стандартів опису та обміну інформацією.

Ключові слова: електронна бібліографія, стандарти бібліографічного опису, веб-бібліографія, українська біобібліографія.

Тетяна Добрянська

**ДО ПИТАННЯ СПЕЦИФІКИ ОПИСУ УКРАЇНСЬКОЇ КИРИЛИЧНОЇ
РУКОПИСНОЇ КНИГИ XVII ст. У БАЗІ ДАНИХ «КОДЕКС»:
ПОЛЯ «ПРОТОГРАФ» ТА «СТАРОДРУК»**

У статті розглядається питання створення електронного ресурсу української кириличної рукописної книги XVII ст. в базі даних «Кодекс» Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського в системі автоматизації бібліотек «ІРБІС64». Наголошується на необхідності при описуванні рукописів і введенні даних до бази враховувати специфіку рукописної книги XVII ст., яка пов'язана зі стародрукованою книгою. Пропонується розширити структуру бази даних новими полями: «Протограф» та «Стародрук», які є нововведеннями для баз даних такого рівня.

Ключові слова: електронний ресурс, база даних «Кодекс» Інституту рукопису НБУВ, автоматизована бібліотечна система ІРБІС64, кирилична рукописна книга, стародрукована книга, опис, нові базові поля.

Олена Гальченко

**БАЗИ ДАНИХ НА ІСТОРИЧНІ КНИЖКОВІ ОПРАВИ В ІНТЕРНЕТ-
РЕСУРСАХ: АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТА ФУНКЦІЙ, КЛАСИФІКАЦІЯ**

В статті подано короткий аналіз електронних ресурсів, присвячених книжковим оправам, виставлених у мережі з того моменту як всесвітня мережа стала загальнодоступною для користувачів. Розглядаються причини, що призвели до появи цих баз даних, особливості і основні характеристики, що відрізняють їх від інших видів баз, доступних дослідникам. Особливу увагу приділено проблемам, з якими стикаються користувачі Інтернету при пошуку інформації про історичні та сучасні художні книжкові оправи. Автором було здійснено спробу систематизувати виявлені бази даних за характером представленої в них інформації. Були виділені чотири найбільш типові групи і дана їх коротка характеристика. Дана стаття є першою спробою в Україні проведення контент-аналізу баз даних, присвячених різним аспектам дослідження книжкових оправ.

Ключові слова: бази даних на книжкові оправи, інформаційно-пошукові системи.

Олена Пастушенко
ДИСЕРТАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ З ІСТОРІЇ КНИЖКОВИХ
КОЛЛЕКЦІЙ ТА КНИГИ В УКРАЇНІ І ПИТАННЯ
СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО РЕСУРСУ

У статті розглядаються напрями та зміст книгознавчих дисертацій в галузі наук з соціальних комунікацій, присвячених вивченню історії книжкових колекцій та книг бібліотек України. Увага приділена методам дослідження та питанням наукової реконструкції колекцій як явищ книжкової культури та історико-культурного джерела, а також створенню електронного ресурсу на рукописні книги, стародруки та рідкісні видання.

Ключові слова: українське книгознавство, книжкові колекції України, дисертаційні дослідження в галузі книгознавства, бібліотечні колекції України, електронний ресурс рукописних книг, книжкові пам'ятки.

Леся Халецька
ЦИФРОВЕ ЗБЕРЕЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ СВІТОВОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО
В УКРАЇНІ ТА ФРАНЦІЇ (НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ВЕБ-САЙТІВ
СОФІЇ КИЇВСЬКОЇ ТА ШАРТРСЬКОГО КАФЕДРАЛЬНОГО
СОБОРУ БОГОМАТЕРІ)

У статті визначаються загальні критерії для проведення аналізу сайтів установ культури та науки на засадах їх відповідності принципам якості. Порівнюються веб-сайти пам'яток культури світового значення — Софії Київської та Шартрського кафедрального собору Богоматері з огляду на їх відповідність принципам якості, визначаються напрямки вдосконалення проаналізованих веб-сайтів.

Ключові слова: цифрове збереження об'єктів культурної і наукової спадщини, проєкт «Minerva», принципи та критерії якості веб-сайту, Софія Київська, Шартрський кафедральний собор Богоматері.

Ірина Хромова
ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
В НУМІЗМАТИЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ. КОЛЕКЦІЇ

Стаття містить огляд програмного забезпечення для організації та ведення електронних колекцій. Розглянуті програми оснащені достатньо широким вбудованим довідковим матеріалом та пов'язані з інформаційними ресурсами мережі Інтернет.

Ключові слова: нумізматика, колекція, електронна колекція, софт, довідник, Інтернет.

Павло Єремєєв

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІСТОРИЧНОЇ
ІНФОРМАТИКИ: ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ XIV КОНФЕРЕНЦІЇ
АСОЦІАЦІЇ «ІСТОРІЯ І КОМП'ЮТЕР»**

У статті розглядаються сучасний стан та перспективи розвитку історичної інформатики за результатами конференції, що була проведена Асоціацією «Історія і комп'ютер» у Підмосков'ї 3–5 жовтня 2014 р. Охарактеризовано основні напрямки сучасних дискусій стосовно співвідношення термінів «історична інформатика» та «Digital History», аналізуються відмінності світових тенденціях розвитку історичної інформатики та ситуації на пострадянському просторі.

Ключові слова: історична інформатика, Digital History, Асоціація «Історія і Комп'ютер».

Геннадій Боряк, Наталія Кашеварова

**ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ З ІСТОРІЇ КРАЇН СХІДНОЇ ЄВРОПИ
НІМЕЦЬКОМОВНОГО СЕГМЕНТУ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ**

У статті охарактеризовано німецькомовні електронні ресурси, розміщені в мережі Інтернет, де в оцифрованому вигляді представлені різні матеріали з історії країн Східної Європи. Це історичні джерела, монографії, статті, серійні й періодичні видання, рецензії, бібліографія тощо. Проаналізовано структуру німецькомовного сегменту електронних ресурсів історичного профілю. Висвітлено зміст електронних колекцій джерел, пов'язаних з історією країн Східної Європи, у складі оцифрованих ресурсів найбільших державних та університетських бібліотек. Підкреслено значення комплексних німецькомовних мережевих ресурсів гуманітарного профілю для дослідників новітньої історії України.

Ключові слова: Східна Європа, історія, електронні інформаційні ресурси, джерела, електронна бібліотека.

Денис Тоїчкін

**ЗБРОЄЗНАВСТВО:
ФАХОВІ РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.
ЧАСТИНА 2**

Стаття присвячена огляду міжнародних Інтернет-ресурсів зброєзнавчої тематики. Матеріал структуровано відповідно до типу засновника веб-ресурсу. Автор виділяє Інтернет-сайти музеїв та науково-дослідних закладів; ресурси, що репрезентують друковані видання зброєзнавчої тематики; сайти наукових установ й товариств, а також персональні та комерційні сайти.

Ключові слова: зброєзнавство, ресурси, сайти, Інтернет.

АННОТАЦИИ

Анна Калиниченко

ЕВРОМАЙДАН В УКРАИНЕ:

ОБЗОР ИНФОРМАТИВНОГО ПОТЕНЦИАЛА СЕТИ FACEBOOK

(НОЯБРЬ 2013 — ФЕВРАЛЬ 2014 гг.)

В данной статье предлагается попытка анализа социальной сети Facebook как информативного источника событий, касающихся Евромайдана, акцентировано на его значении и специфике использования. Предлагается классификация ресурсов «промайдановского» направления и поднимается вопрос сбора, фиксации, визуализации, сохранения и введения перспективных методов исследования и «развиртуализации» информации этого нового источника.

Ключевые слова: Евромайдан, Facebook, Интернет, социальная сеть, группы, блог, исторический источник, электронный источник, электронные ресурсы, визуализация, «развиртуализация», информация, скриншот, пост.

Оксана Юркова

FACEBOOK КАК НОВЫЙ ТИП ИСТОРИЧЕСКОГО ИСТОЧНИКА:

ПОПЫТКА ХАРАКТЕРИСТИКИ И ПРАКТИЧЕСКИЕ ЗАДАНИЯ

АРХИВИРОВАНИЯ ДОКУМЕНТОВ

В статье рассматриваются вопросы о социальной сети Facebook как нового исторического источника. Основываясь на примерах, автор освещает его особенности, предлагает разработанную ею методику фиксации, архивирования и описи этого электронного источника.

Ключевые слова: Facebook, социальные сети, источник.

Тимофей Брик

СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ОНЛАЙН ИСТОЧНИКОВ

НА ПРИМЕРЕ FACEBOOK СТРАНИЦЫ «ЕВРОМАЙДАН»

(НОЯБРЬ 2013 — МАЙ 2014 гг.)

Онлайн социальные сети привлекают внимание многих ученых. Историки признают, что Facebook и другие онлайн ресурсы являются историческими источниками. Профили Facebook, а также страницы и группы, предлагают много возможностей для хранения и распространения информации, включая видео, фото, события и письменные сообщения. Кроме того, распространение информации может проследиваться через реакцию читателей (shares, comments, likes). Facebook ставит новые вызовы перед историками с точки зрения сбора данных, их хранения, а также дальнейшей концептуализации и анализа. Эта статья представляет собой пример того, как данные

Facebook могут быть собраны и проанализированы количественно с помощью простых статистических процедур и методов сетевого анализа. Для этого была собрана база данных, которая включает 27458 записей и 946776 комментариев, написанных в период с ноября 2013 по май 2014 на странице Facebook «ЕвроМайдан». Исследование показывает, что интенсивное общение между онлайн активистами возникло после окончания революции, когда общая величина сообщений резко сократилась. Для того, чтобы оценить, насколько социальные связи между онлайн активистами были устойчивыми необходимо провести дополнительные исследования.

Ключевые слова: сетевой анализ, онлайн источники, Facebook, ЕвроМайдан.

Сергей Куценко

ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МУЗЕЕВ УКРАИНЫ

В статье рассмотрены вопросы использования популярных социальных сетей в музейной деятельности. Обоснованы преимущества применения возможностей социальных сетей музеями в своей научно-исследовательской и просветительской работе и анализируются их недостатки. Исследована степень интеграции украинских музеев в популярные социальные сети — «ВКонтакте», «Одноклассники», Facebook и микроблог Twitter.

Ключевые слова: музей, коммуникация, социальная сеть, информационные технологии.

Георгий Папакин

ОПЫТ ЭЛЕКТРОННОЙ ПУБЛИКАЦИИ ИСТОРИЧЕСКИХ ИСТОЧНИКОВ В США И ЗАПАДНОЙ ЕВРОПЕ: КРАТКИЙ ОБЗОР (1971–2010)

Проанализирован почти 40-летний опыт осуществления электронных публикаций исторических источников в западном мире, названы основные научные проекты презентации электронных форм издания памятников — «Оксфордского текстового архива», «Проекта Гутенберга» начала 1970-х годов, ARTFL (1980-е), «Исторического текстового архива» 1990-х, «Академия древних текстов» 2000-х и т. д. Показаны основные отличия между концепциями таких ресурсов, техническими параметрами передачи текстов источников, возможностями осуществления поисковой работы. Основной вывод — названные электронные ресурсы в основном использовали концепцию «библиотеки открытого доступа», вследствие чего опубликовано незначительное число исторических источников, отсутствуют специальные электронные археографические проекты, отвечающие потребностям научных исследований в разных отраслях знаний.

Ключевые слова: электронная публикация источников, оцифровка источников, «открытый текстовый архив», ТХТ, система поиска информации.

**Ирина Корчемная, Екатерина Лобузина,
Светлана Сохань, Марина Филипович**
**СОЗДАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ РЕСУРСОВ ЛИЧНЫХ АРХИВНЫХ ФОНДОВ
ИНСТИТУТА РУКОПИСИ НАЦИОНАЛЬНОЙ БИБЛИОТЕКИ УКРАИНЫ
ИМЕНИ В.И. ВЕРНАДСКОГО**

Рассматриваются вопросы создания и особенности интегрированной базы данных «Рукописный фонд Института рукописи» на основе сочетания уровней описания (фонд, группа, документ) и функции (комплектование, учет, хранение и использование документов), которая может быть распространенной на всю практику рукописной деятельности библиотек и архивных учреждений.

Ключевые слова: рукописный фонд библиотеки, база данных на личные фонды, электронные ресурсы библиотек.

Лариса Пономаренко
**ЭЛЕКТРОННЫЕ БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ
ГОСУДАРСТВЕННОЙ НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ БИБЛИОТЕКИ
УКРАИНЫ ИМЕНИ В. А. СУХОМЛИНСКОГО В ФОРМИРОВАНИИ
НАЦИОНАЛЬНОГО ИНФОРМАЦИОННОГО ПРОСТРАНСТВА**

В статье проанализированы содержательные и жанровые особенности электронных библиографических ресурсов ГНПБ Украины им. В.А. Сухомлинского, доступ к которым предоставляется удаленным пользователям через веб-портал указанной библиотеки, рассмотрена возможность их интеграции.

Ключевые слова: электронные библиографические ресурсы, библиотечно-каталожные электронные пособия, научно-вспомогательные указатели, рекомендационные указатели, библиографические пособия, информационно-библиографический ресурс, научно-педагогическая электронная библиотека, веббиблиография, виртуальная библиографическая справка, ГНПБ Украины им. В.А. Сухомлинского.

Екатерина Лобузина
**ПРОБЛЕМНО ОРИЕНТИРОВАННЫЕ БАЗЫ ЗНАНИЙ БИБЛИОТЕК КАК
ИСТОЧНИКОВАЯ БАЗА СОЦИОГУМАНИТАРНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ**

Публикация посвящена проблемам формирования библиотеками проблемно-ориентированных баз знаний. Очерчен круг вопросов, связанных с созданием сложных интеллектуальных социогуманитарных информационных продуктов. Рассмотрены основные задачи построения электронной библиотеки «Цифровая украиника» и ее структурных элементов. Предложены пути создания распределенного реестра изданий и цифровых ресурсов украиники.

Ключевые слова: социогуманитарные базы знаний, когнитология, цифровая украиника, проблемно-ориентированные электронные библиотеки.

Наталья Стронская

**ТРАДИЦИОННЫЕ И СОВРЕМЕННЫЕ СТАНДАРТЫ ОТБОРА
И ОПИСАНИЯ ЭЛЕКТРОННЫХ БИБЛИОГРАФИЧЕСКИХ РЕСУРСОВ
ДЛЯ БАЗЫ ДАННЫХ «УКРАИНСКАЯ БИБЛИОГРАФИЯ В ИМЕНАХ»**

Статья содержит информацию о создании биобиблиографических ресурсов украинских ученых, работавших в области украинской библиографии, рассматриваются вопросы научного описания библиографических электронных ресурсов и информационных источников Интернета — электронной библиографии, с помощью национальных и международных правил и стандартов описания и обмена информацией.

Ключевые слова: электронная библиография, стандарты библиографического описания, веб-библиография, украинская биобиблиография.

Татьяна Добрянская

**К ВОПРОСУ О СПЕЦИФИКЕ ОПИСАНИЯ УКРАИНСКОЙ КИРИЛИЧНОЙ
РУКОПИСНОЙ КНИГИ XVII в. В БАЗЕ ДАННЫХ «КОДЕКС»:
ПОЛЯ «ПРОТОГРАФ» И «СТАРОПЕЧАТЬ»**

В статье рассматривается вопрос создания электронного ресурса украинской кириллической рукописной книги XVII в. в базе данных «Кодекс» Института рукописи Национальной библиотеки Украины имени В.И. Вернадского, в системе автоматизации библиотек «ИРБИС64». Отмечается, что при описании рукописей и введении их данных в базу необходимо учитывать специфику рукописной книги XVII в., которая связана со старопечатной книгой. Предлагается расширить структуру базы новыми полями: «Протограф» и «Старопечать», которые являются нововведениями для баз данных такого уровня.

Ключевые слова: электронный ресурс, база данных «Кодекс» Института рукописи НБУВ, автоматизированная библиотечная система ИРБИС64, кириллическая рукописная книга, старопечатная книга, описание, новые базовые поля.

Елена Гальченко

**БАЗЫ ДАННЫХ НА ИСТОРИЧЕСКИЕ КНИЖНЫЕ ПЕРЕПЛЕТЫ
В ИНТЕРНЕТ-РЕСУРСАХ:
АНАЛИЗ СТРУКТУРЫ И ФУНКЦИЙ, КЛАССИФИКАЦИЯ**

В статье дается краткий анализ электронных ресурсов, посвященных книжным переплетам, выставленных в сети с того момента как всемирная сеть стала общедоступной для пользователей. Рассматриваются причины, приведшие к появлению этих баз данных, особенности и основные характеристики, отличающие их от других видов баз, доступных исследователям. Особое внимание уделено проблемам, с которыми сталкиваются пользователи Интернета при поиске информации об исторических и современных

художественных книжных переплетах. Автором была сделана попытка систематизировать выявленные базы данных по характеру представленной в них информации. Были выделены четыре наиболее типичные группы и дана их краткая характеристика. Данная статья является первой в Украине попыткой проведения контент-анализа баз данных, посвященных разным аспектам исследования книжных переплетов.

Ключевые слова: базы данных на книжные переплёты, информационно-поисковые системы.

Елена Пастушенко

**ДИССЕРТАЦИОННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ИСТОРИИ КНИЖНЫХ
КОЛЛЕКЦИЙ И КНИГИ В УКРАИНЕ И ВОПРОСЫ СОЗДАНИЯ
ЭЛЕКТРОННОГО РЕСУРСА**

В статье рассматриваются направления и содержание книговедческих диссертаций, существующих в области наук по социальным коммуникациям, посвященных исследованию истории книжных коллекций и книг библиотек Украины. Внимание уделено методам исследования и вопросам научной реконструкции состава коллекций как явления книжной культуры и историко-культурного источника, созданию электронного ресурса на рукописные и старопечатные книги, редкие издания.

Ключевые слова: украинское книговедение, книжные коллекции Украины, диссертационные исследования в области книговедения, библиотечные коллекции Украины, электронные ресурсы рукописных книг, редкие книги.

Леся Халецкая

**ЦИФРОВОЕ СОХРАНЕНИЕ ОБЪЕКТОВ МИРОВОГО
КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ ЮНЕСКО В УКРАИНЕ И ФРАНЦИИ
(НА ОСНОВЕ АНАЛИЗА ВЕБ-САЙТОВ СОФИИ КИЕВСКОЙ
И ШАРТРСКОГО КАФЕДРАЛЬНОГО СОБОРА БОГОМАТЕРИ)**

В статье предлагаются общие критерии для проведения анализа сайтов культурных и научных учреждений на основе их соответствия принципам качества. Производится сравнение веб-сайтов памятников культуры мирового значения — Софии Киевской и Шартрского кафедрального собора Богоматери с точки зрения их соответствия принципам качества, определяются направления усовершенствования проанализированных веб-сайтов.

Ключевые слова: цифровое сохранение объектов культурного и научного наследия, проект «Minerva», принципы и критерии качества веб-сайта, София Киевская, Шартрский кафедральный собор Богоматери.

Ирина Хромова

ПРОГРАММНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ

В НУМИЗМАТИЧЕСКОМ ИССЛЕДОВАНИИ. КОЛЛЕКЦИИ

Статья содержит обзор программного обеспечения для организации и введения электронных коллекций. Рассмотренные программы обеспечены достаточно обширным встроенным справочным материалом и связаны с информационными ресурсами сети Интернет.

Ключевые слова: нумизматика, коллекция, электронная коллекция, софт, справочник, Интернет.

Павел Еремеев

**СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
ИСТОРИЧЕСКОЙ ИНФОРМАТИКИ: ПО РЕЗУЛЬТАТАМ XIV
КОНФЕРЕНЦИИ АССОЦИАЦИИ «ИСТОРИЯ И КОМПЬЮТЕР»**

В статье рассматриваются современные тенденции и перспективы развития исторической информатики по результатам конференции, проведенной Ассоциацией «История и компьютер» в Подмоскowie 3–5 октября 2014 г. Охарактеризованы основные направления современных дискуссий относительно соотношения терминов «историческая информатика» и «Digital History», проанализированы отличия мировых тенденций развития исторической информатики и ситуации на постсоветском пространстве.

Ключевые слова: историческая информатика, Digital History, Ассоциация «История и Компьютер».

Геннадий Боряк, Наталья Кашеварова

**ИНФОРМАЦИОННЫЕ РЕСУРСЫ ПО ИСТОРИИ СТРАН ВОСТОЧНОЙ
ЕВРОПЫ НЕМЕЦКОЯЗЫЧНОГО СЕГМЕНТА СЕТИ ИНТЕРНЕТ**

В статье представлены немецкоязычные электронные ресурсы, размещенные в сети Интернет, где в оцифрованном виде опубликованы различные материалы по истории стран Восточной Европы. Это исторические источники, монографии, статьи, серийные и периодические издания, рецензии, библиография и др. Проанализирована структура немецкоязычного сегмента электронных ресурсов исторического профиля. Освещено содержание электронных коллекций источников, связанных с историей стран Восточной Европы, в составе оцифрованных ресурсов крупнейших государственных и университетских библиотек. Подчеркнуто значение комплексных немецкоязычных сетевых ресурсов гуманитарного профиля для исследователей новейшей истории Украины.

Ключевые слова: Восточная Европа, история, электронные информационные ресурсы, источники, электронная библиотека.

Денис Тоичкин
ОРУЖИЕВЕДЕНИЕ:

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ СЕТИ ИНТЕРНЕТ. ЧАСТЬ 2

Статья посвящена обзору международных Интернет-ресурсов оружейно-ведческой тематики. Материал структурирован в соответствии с типом основателя веб-ресурса. Автор выделяет Интернет-сайты музеев и научно-исследовательских организаций; ресурсы, представляющие печатные издания оружейно-ведческой тематики; сайты научных учреждений и объединений, а также персональные и коммерческие ресурсы.

Ключевые слова: оружейноеведение, ресурсы, сайты, Интернет.

ANNOTATION

Hanna Kalinichenko

EUROMAIDAN IN UKRAINE: REVIEW OF INFORMATIVE POTENTIAL OF FACEBOOK NETWORK (NOVEMBER 2013 — FEBRUARY 2014)

This article attempts to analyze Facebook social network namely as an informative source with regard to Euromaidan events; it emphasizes its importance and specific kind of usage. This article offers classification of resources namely of pro-Maidan orientation and raises a problem of collection, recording, visual representation, storage and implementation of prospective methods of investigation and «devirtualization» of information from this new source.

Key words: Euromaidan, Facebook, the Internet, social network, blog, historical source, e-source, e-resources, visual representation, «devirtualization», information, screenshot, post.

Oksana Iurkova

FACEBOOK AS A NEW TYPE OF HISTORICAL SOURCES: A BID TO DESCRIBE AND ARCHIVING PRACTICAL TASKS

The article deals with the Facebook as a new type of historical sources. The author exemplifies on its features and offers her own methods of fixation, archiving and description of this electronic source.

Key words: Facebook, social network, source.

Tymofii Brik

SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF WEB SOURCES: EUROMAIDAN FACEBOOK PAGE FROM NOVEMBER 2013 TO MAY 2014

Online social networks have witnessed considerable attention from many scholars. Historians recognize that web sources, and Facebook particularly, may serve as a historical source. Facebook profiles, pages, and groups have a variety of options to save and spread information including videos, photos, events, and written messages. Furthermore, communication and spread of information can be detected through comments, shares, and likes. Facebook presents a challenge to historians in terms of data collection, storage, conceptualization and analysis. This paper presents an example of how Facebook data can be collected and analyzed quantitatively by means of simple statistical procedures and Social Network Analysis. A unique data set of 27,458 posts and 946,776 comments from the Facebook page of EuroMaidan was collected covering the period of November 2013 — May 2014. The present study suggests that intensive communication between EuroMaidan online activists appeared on Facebook after the end of the

revolution when the overall magnitude of posts decreased dramatically. More studies have to be conducted to investigate whether stable social ties between online activists were produced in the course of their communication.

Key words: social network analysis, web sources, Facebook, EuroMaidan.

Serhii Kutsenko

**THE POSSIBILITIES OF USING OF THE SOCIAL NETWORKS
IN UKRAINIAN MUSEUM'S ACTIVITY**

In the article we aim at the issue of the usage of the most popular social networks in museum activity. We state the advantages of the usage of social networking opportunities for museums in their research and educational work and analyze their shortcomings. The degree of integration of Ukrainian museums into popular social networks such as «VK», «Classmates», «Facebook» and micro blog «Twitter».

Key words: museum, communication, social network, Information Technology.

Heorhii Papakin

**THE EXPERIENCE OF ELECTRONIC PUBLICATION OF HISTORICAL
SOURCES IN THE US AND WESTERN EUROPE: OVERVIEW (1971–2010)**

Nearly 40-years' experience in the implementation of the electronic publications of historical sources in the western world were analyzed, the basic scientific presentation projects of electronic forms of publication records are named — "Oxford Text Archive", "Project Gutenberg" of the early 1970s, ARTFL (1980s), "Historical Text Archive" of the 1990s, "Academy for Ancient Texts" of the 2000s, and so on. The basic difference between the concepts of such resources, the technical parameters of the reproduction of texts of the sources and the opportunities of managing the search work are shown. The main conclusion made is that stated electronic resources mainly used the concept of "open library access", resulting in a small number of published historical sources, the lack of special electronic archeographic projects that meet the needs of scientific research in various fields of knowledge.

Key words: electronic publication of sources, digitization of sources, "open text archive", TXT, information retrieval system.

**Iryna Korchemna, Kateryna Lobuzina,
Svitlana Sokhan, Maryna Filipovych**

**CREATING OF ELECTRONIC RESOURCES OF PERSONAL ARCHIVES
FROM INSTITUTE OF MANUSCRIPTS
OF THE VERNADSKY NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE**

The issues of creating and features an integrated database «Handwritten Fond of Institute of Manuscripts» through a combination of levels of description (fund group, document) and functions (acquisition, registration, storage and using

of documents), which can be spread to the whole practice manuscript library activities and archival institutions.

Key words: The library handwritten fond, database on personal fonds, electronic library resources.

Larysa Ponomarenko

**ELECTRONIC BIBLIOGRAPHIC RESOURCES AT V. SUKHOMLYNSKII
STATE SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL LIBRARY OF UKRAINE
IN THE NATIONAL INFORMATION SPACE**

The author of the article analyzes content and genre peculiarities of the electronic bibliographic resources at V. Sukhomlynskii State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine, the access to which is provided for remote users through the web portal of the above mentioned library, and their integration capabilities.

Key words: electronic bibliographic resources, library catalogue electronic manuals, supporting scientific bibliographic indexes, reference indexes, bibliographic guides, information and bibliographic resource, scientific and educational electronic library, webliography, virtual bibliographic service, V. Sukhomlynskii State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine.

Kateryna Lobuzina

**PROBLEM-ORIENTED KNOWLEDGE DATABASES
AS A SOURCE BASE FOR SOCIAL AND HUMANITARIAN STUDIES**

The publication deals with the problems of problem-oriented knowledge databases formed by libraries. The range of problems related to the creation of sophisticated social and humanitarian intelligent information products are outlined. The main task of building a electronic library «Digital Ucrainica» and its structural elements are considered. The ways of creating a distributed registry books and digital resources of Ucrainica are proposed.

Key words: social and humanitarian knowledge base, cognitive science, digital Ucrainica, problem-oriented digital libraries.

Natalia Stronska

**TRADITIONAL AND MODERN STANDARDS OF SELECTION AND
DESCRIPTION OF THE ELECTRONIC BIBLIOGRAPHIC RESOURCES FOR
DATABASE "UKRAINIAN BIBLIOGRAPHY IN NAMES"**

This article contains information about creation of the bio-bibliographic resources of Ukrainian scientists, who work in the field of Ukrainian bibliography. The article reviews the bibliographic description of the scientific electronic resources and information sources in the Internet — electronic bibliography, with the help of national and international rules and standards for the description and exchange of information.

Key words: electronic bibliography, bibliographic description standards, web-bibliography, Ukrainian bio-bibliography.

Tetiana Dobrianska
ON THE QUESTION OF DESCRIPTION SPECIFICS
OF THE UKRAINIAN CYRILLIC HANDWRITTEN BOOKS
OF THE XVII CENTURY IN THE DATABASE «CODEX»:
FIELDS «PROTOGRAPH» AND «OLD PRINTED BOOK»

The article reviews the problem of creation of electronic resource of the Ukrainian Cyrillic handwritten books of the XVII century based on the «Codex» database of the Institute of Manuscript of V.I. Vernadskii National Library of Ukraine, within the «IRBIS64» system of libraries automation. It is noted that while describing manuscripts and including them into the database it is necessary to take into account the specifics of the handwritten books of the XVII century, related to the old printed book. We suggest to expand the database structure with new fields: «Protograph» and «Old Printed Book», - these terms are an innovation for databases of such level.

Key words: electronic resource, database «Codex» of the Institute of Manuscript of VNLU, automated librarian system «IRBIS64», Cyrillic handwritten book, old printed book, description, new database.

Olena Halchenko
DATABASE ON HISTORICAL BOOK BINDINGS IN THE WEBSITE:
ANALYSIS OF THE STRUCTURE AND FUNCTION, CLASSIFICATION

The article contains a brief analysis of online resources of bookbindings, which have been online since the Internet had become generally available for users. We review the causes for these databases introduction, peculiar properties and main characteristics, which differentiate them from other kinds of databases available for researchers. We have paid particular attention to the issues that the Internet users face while searching for information on historical and contemporary art bookbindings. The author attempts to systematize the revealed databases by the specificity of information they provide. We have distinguished four most typical groups and given their brief characteristics. This article is the first attempt in Ukraine of content-analysis of databases devoted to various aspects of bookbindings research.

Key words: databases of bookbindings, information storage and retrieval systems.

Olena Pastushenko
BIBLIOLOGICAL THESES IN HISTORY OF BOOK COLLECTIONS AND BOOKS
IN UKRAINE AND QUESTIONS OF CREATION OF ELECTRONIC RESOURCES

In the article considered the directions and content of Bibliological theses devoted to the study in the history of collections of libraries and books of Ukraine, existing in the field of Social Communications Sciences. Attention is paid to

research methods and issues of scientific reconstruction of collections compositions and as a phenomenon of literary culture and source in book history culture, Questions of creation of electronic resources.

Key words: Ukrainian bibliology, book collections of Ukraine, theses in the field of book science, library collections in Ukraine, electronic resources of manuscript books, rare books.

Lessia Haletska

**PRESERVING WORLD HERITAGE OBJECTS IN UKRAINE
AND FRANCE, LISTED BY UNESCO, USING DIGITAL METHODS
(BASED ON THE ANALYSIS OF WEBSITES OF KYIV ST. SOPHIA
CATHEDRAL AND NOTRE-DAME DE CHARTRES CATHEDRAL)**

In this article the overall criteria, based on common principles of quality, of cultural and scientific sites' analysis are given; the websites of Sofiya Kiyvska and Notre-Dame de Chartres Cathedral are compared and analyzed according to quality principles and the ways to improve those websites are considered.

Key words: digital cultural content, Minerva Project, good quality cultural website, Sofiya Kiyvska, Notre-Dame de Chartres Cathedral.

Iryna Khromova

THE SOFTWARE AT NUMISMATIC RESEARCH. COLLECTION

The article contains a review of software for organization and management of electronic collections. Considered program are equipped with a built wide enough reference material and associated with information resources on the Internet.

Key words: numismatics, collection, electronic collections, software, reference book, the Internet.

Pavlo Yeremieiev

**CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF HISTORICAL
INFORMATION SCIENCE: ON THE RESULTS OF THE 14TH CONFERENCE
OF THE ASSOCIATION FOR HISTORY AND COMPUTING**

The paper deals with the contemporary tend of the development of the Historical Information Science on the results of the conference, which was organized by the Association for History and Computing in Moscow suburbs on 3–5 October 2014. The discussions about the correlation between the terms «Historical Information Science» and «Digital History» are described. The difference between the World's tend in Historical Information Science and the situation on the Post-Soviet state is analyzed.

Key words: Historical Information Science, Digital History, Association for History and Computing.

Hennadii Boriak, Natalia Kashevarova
INFORMATION RESOURCES ON HISTORY
OF THE COUNTRIES OF EASTERN EUROPE
OF THE INTERNET GERMAN-SPEAKING SEGMENT

The article characterizes German-speaking electronic resources located on the Internet where various materials on history of Eastern Europe are presented. They are: historic sources, monographs, articles, serial and periodical editions, reviews, bibliography etc. The article analyzes structure of the German-speaking segment of Internet of electronic resources of historical specialization. It illustrates content of electronic collection of sources connected with history of Eastern Europe, as part of digitized resources of the biggest state and university libraries. The publication stresses role of complex German-speaking network resources of humanitarian profile for the researchers of modern history of Ukraine.

Key words: Eastern Europe, history, electronic information resources, sources, electronic library.

Denys Toiichkin
ARMS STUDIES:
THE INTERNET SPECIALIZED RESOURCES. PART 2

Paper reviews the international Internet resources connected with history of arms, armor, military equipment and technologies. The material is structured according to the type of the founder of a web resource. The author identifies: websites of museums and research organizations, resources that represents specialized journals, sites of scientific institutions and associations, as well as personal and commercial web-resources.

Key words: arms studies, resources, sites, Internet.